Marine Le Pen verliest dan wel, maar ze heeft meer aanhang dan ooit

Posted on 27 april 2022 by René ter Steege

Het was Emmanuel Macrons belangrijkste belofte nadat hij vijf jaar geleden Marine Le Pen voor het eerst had verslagen: de Fransen zouden weldra geen redenen meer hebben op haar te stemmen. Dat mislukte. Afgelopen zondag zegevierde de president opnieuw, maar behaalde zijn rivale haar grootste succes.

Het komt niet vaak voor, dat bij presidentsverkiezingen in een democratie de verliezer bijna evenveel aandacht krijgt als de winnaar. Toch is dat wat in Frankrijk gebeurde. Macrons score van 58,5 procent was even nieuwswaardig als Le Pens 41,5 procent.

Want in 2017 kreeg Macron nog 66,1 procent van de stemmen, zij 33,9 procent. Ditmaal stemden 13,2 miljoen Fransen op haar, toen 10,6 miljoen.

Niet voor Macron, maar tegen Le Pen

Macron erkende zondag bovendien in zijn overwinningsspeech dat veel kiezers niet

uit overtuiging op hem hadden gestemd, maar omdat ze Le Pens zege wilden voorkomen. Dat schept verplichtingen voor zijn tweede ambtstermijn, vooral richting de ultralinkse leider Jean-Luc Mélenchon, die bijna net zo'n grote aanhang heeft als Le Pen en had opgeroepen tot een stem tégen haar. Dankt Macron daarom zijn zege mede aan de veteraan die hem betitelt als 'de president van de rijken'?

Hoe dan ook, net als bij vorige verkiezingen waarschuwden belangrijke media om niet op Le Pen te stemmen, evenals vakbonden, werkgevers, kunstenaars, de kerken, de Grote Moskee van Parijs en politici variërend van trotskisten tot de oud-presidenten Nicolas Sarkozy en François Hollande.

Ook de regeringsleiders van Duitsland, Spanje en Portugal riepen op tot een stem tegen Le Pen. Want onder haar leiding zou Frankrijk uit de EU stappen, of eruit worden verwijderd, bondgenoot worden van Rusland, de persvrijheid beknotten, niet-blanken behandelen als tweederangsburgers en wat niet al.

De Franse kiezers reageerden lauw, 28,01 procent meed de stembus, de laagste opkomst sinds 1969. Dat kan verband houden met de boycot-oproep van Mélenchon, die in de eerste ronde op 10 april was uitgeschakeld. Bijna had hij Le Pen van de tweede plaats gestoten. Zo'n veertig procent van zijn aanhangers, volgens een peiling van de omroep Public Sénat, stemde op Macron. Zeventien procent negeerde zijn stemadvies en koos voor Le Pen. De rest stemde blanco of helemaal niet.

Met zijn allen tegen Le Pen

Ondanks alle tegenwerking wist 'Marine' meer Fransen dan ooit te verleiden tot een stem. Ze kreeg volgens de krant Le Monde ook steun in gebieden waar centrum-links lang heerste, zoals in Bretagne en in het zuidwesten. In Caribisch Frankrijk bereikte Le Pen zelfs monsterscores, de overwegend zwarte bevolking vindt haar kennelijk geen raciste. Zelfs in Parijs kreeg ze voor het eerst bescheiden voet aan de grond.

Je vraagt je af hoe ze zou zijn gevaren zonder het 'Republikeins front' tegen haar, als ze zou zijn behandeld als een 'gewone' politica. Inderdaad, haar voornemens tot de bevoorrechting van Fransen boven buitenlanders, een verbod op 'islamitische' hoofddoeken en de massale uitwijzing van illegalen en buitenlandse criminelen zijn radicaal. Toch lijken ze eerder op rechtse wensdromen dan op een realistisch

verkiezingsprogramma.

Het linksige Le Monde wist dat zijn waarschuwingen weinig effect zouden sorteren. 'Donkere wolken dreigen een schaduw te werpen over Macrons zege in een land waar extreemrechts bijna de helft van de stemmen krijgt,' schreef de krant even voor de opening van de stemlokalen.

Al sinds het begin van de jaren tachtig, na de eerste overwinning van de toen nog zeer linkse president François Mitterrand, worstelen Fransen met de vraag hoe te worden verlost van hard rechts. Pogingen om het antiracisme in te zetten als wapen, en te verheffen tot officieuze staatsleer, faalden of werkten averechts. President Nicolas Sarkozy gooide het roer later radicaal om en trachtte vader en dochter Le Pen te verzwakken door hun kiezers te paaien. Hij hamerde op de positieve kanten van het Franse kolonialisme en laakte de cultuur van zelfkastijding waartoe 'de blanke man' zou zijn veroordeeld.

Niets hielp, uiterst rechts is met de jaren alleen maar sterker geworden: Marines ouderwets-extreme vader Jean-Marie haalde in 2002 17,79 procent van de stemmen in de tweede ronde; dat hij het zover had geschopt is een trauma waarvan links Frankrijk nog niet is hersteld. In 1995 had de oude Le Pen nog 15,1 procent behaald, te weinig voor de tweede ronde.

Marine Le Pen zuiverde haar partij

Dochter Marine kreeg in 2012 bij haar eerste poging 17,9 procent van de stemmen, onvoldoende voor de finale. Ze begon meteen met de verburgerlijking van haar partij Front National, die ze zuiverde van extreme elementen als haar eigen vader en die ze omdoopte tot Rassemblement National. Met die ont-demonisering verhoogde ze haar scores bij de twee volgende presidentsverkiezingen spectaculair. Zondag kwam, ondanks weer een nederlaag, de angstige voorspelling van Le Monde uit.

Macron mag dan hebben gefaald in zijn streven extreemrechts te liquideren, dat lukte hem de afgelopen vijf jaar wonderwel met twee ooit invloedrijke partijen. Steeds meer leidende politici van de Parti Socialiste en de rechtse Les Républicains liepen naar hem over, hun presidentskandidaten Anne Hidalgo (PS) en Valérie Pécresse (LR) werden in de eerste ronde weggevaagd.

De president wilde dat Marine Le Pen zijn enige serieuze uitdager zou worden. Ze is gemakkelijker te demoniseren dan voornoemde dames met wie hij niet al te diep van mening verschilt.

Macron waarschuwde voor burgeroorlog

Zo kon het gebeuren dat Macron een 'guerre civile' voorspelde als Marine Le Pen hem uit het Elysée zou verdrijven. Die burgeroorlog, dreigde Macron in hun televisiedebat, kon uitbreken als Le Pen ernst zou maken met haar verkiezingsbelofte, of -dreigement, de islamitische hoofdbedekking te verbieden in de openbare ruimte. Vooral in de cités, een minder beladen term dan banlieues, zouden islamitische bewoners in opstand komen. De politie, voorspelde Macron tevens, zou tegen een dergelijk oproer niet kunnen of willen optreden.

Le Pen was geschokt, of veinsde zulks overtuigend. Want hiermee stelde de president volgens haar vast dat moslims straffeloos de wet zouden overtreden.

Het was een van de betere momenten in dat veel te lange debat. Want hier ging het om de kern van Le Pens strijd tegen de islamisering en andere aspecten van het multiculturalisme die Frankrijk volgens haar ondermijnen.

Ze had die brisante zaken tijdens haar campagne onder de pet gehouden in haar streven naar net genoeg respectabiliteit om het Elysée in te komen. Liever richtte ze zich op de strijd tegen de stijgende kosten van levensonderhoud. Dat deed ze overtuigend, want volgens peilingen vinden veel Fransen dat zij de problemen van de gewone man beter begrijpt dan de arrogant en elitair geachte Macron.

Maar voor zaken als de 'koopkracht', een Franse obsessie, kunnen de kiezers ook terecht bij Jean-Luc Mélenchon, die minstens zoveel gratis geld beloofde als zij. Hij geldt echter als 'soft' tegen de islam en verwelkomt de 'creolisering' van de Franse bevolking. 'Marine' wil echter de niet-westerse immigratie zoveel mogelijk stoppen en de strijd opvoeren tegen migratie-gerelateerde ellende, zoals de criminaliteit en de terreuraanslagen waarbij de laatste jaren ten minste driehonderd doden zijn gevallen en nog meer mensen gewond raakten.

Nogal wat criminelen en terroristen komen uit veelal geïslamiseerde voorsteden waar Mélenchon in de eerste ronde de meeste stemmen kreeg. Het dreigende verbod op hoofddoeken had daar veel mee te maken. Blanken zijn die banlieues en

cités massaal ontvlucht, de achterblijvers zijn vaak te oud en/of te arm om te verhuizen. Alleen wanneer Macron in zijn tweede ambtstermijn kans ziet die 'verloren gebieden van de Republiek' te heroveren, kan hij voorkomen dat hard rechts over vijf jaar afstevent op een meerderheid.

*Journalist **René ter Steege** schreef boeken over Frans extreemrechts, zoals belichaamd door vader en dochter Le Pen.*

*Bent u al supporter van de **verhelderende artikelen van Wynia's Week**? Donateurs maken het mogelijk. Kijk **HIER**. Hartelijk dank!*